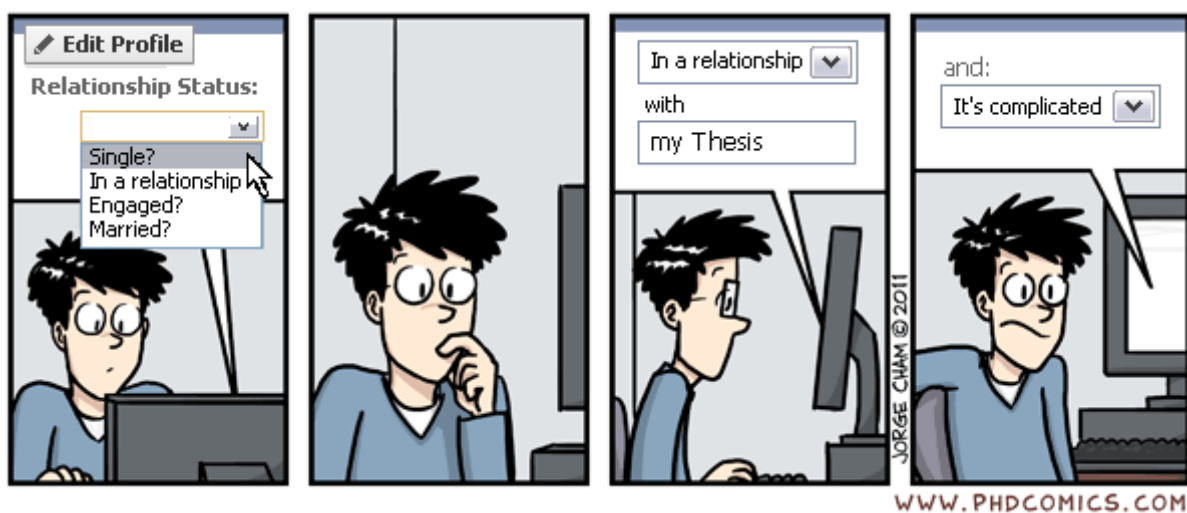

UPPSALA
UNIVERSITET

Uppsatsmanualen

C Examensarbete 15 hp
Informationssystem (2IS068)
Kursansvarig : Franck Tétard
Institution för informatik och media

Förord	3
1. Kursupplägg	4
Innehåll och utförande	4
Lärandemål	4
Examination	5
Kursansvarig	5
Kurslitteratur och Referenslitteratur	5
Schema	6
2. Val av ämne	7
Allmänt	7
Uppsats till uppdragsgivare	7
Tidigare examensarbeten	8
3. Undervisning ochHandledning	9
Undervisning	9
Handledning	9
4. Disposition, språkbruk och formatering av uppsats	11
Disposition	11
Språkbruk	12
Språkverkstaden	13
Litteratur om uppsatsskrivande och språkbruk	13
Formatering av uppsats	14
5. Slutseminarium	15
Inlämning inför slutseminarium	15
Slutseminarium	15
Presentation	15
Opposition	16
Efter slutseminariet...	19
6. Slutinlämning och Betygssättning	20
Slutinlämning	20
Betygssättning, inlämning till DiVA och inrapportering av betyg	20
7. Källor	22
Bilagor	23
Bilaga 1 - Språkverkstaden	24
Bilaga 2 - Checklista före slutinlämning	25
Bilaga 3 - Kvalitetskriterier för examensarbeten	26
Bilaga 4 - Processen för inlämning och betygssättning	28

Förord

Det här dokumentet syftar till att ge grundläggande information om hur examensarbeten (C-uppsatser) i informationssystem vid Institutionen för Informatik och Media ska utföras.

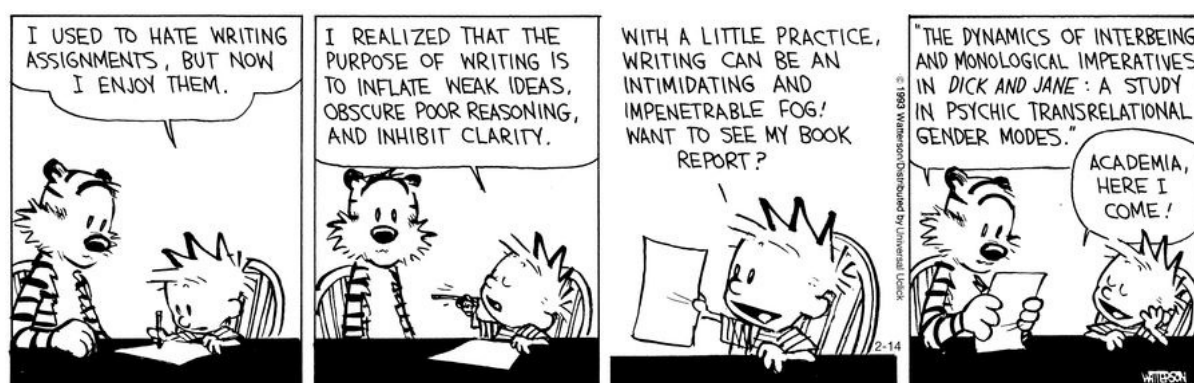
Detta dokument har utformats med åtanke att det ska användas som anvisningar för kursen IS/C Examensarbete (2IS068), 15 hp. Dokumentet behandlar kursens upplägg, lärandemål, övergripande schema, omfattning och disposition av uppsats, formalia kring formatering av uppsats, slutseminarier, slutinlämning och betygssättning. Eftersom en del av förarbetet till examensarbetet genomförs utanför ramarna för uppsatskursen, går detta dokument igenom väsentliga aspekter av förarbetet, som till exempel, val av ämne och uppdragsgivare, kunskapsprojektering och kunskapsutveckling.

Detta dokument är ett försök att ge enhetliga ramar för hur C-uppsatser i informationssystem ska utföras på ett sätt som åstadkommer den förväntade kvalitén, både med tanke på process och resultat. Inspirationskällor till detta dokument har varit många - främst det arbetet som har utförts av kolleger inom Medie- och Kommunikationsvetenskap på vår institution; återkoppling och förbättringsförslag från andra kolleger har varit värdefulla.

Jag tackar alla kolleger som har bidragit till detta dokument.

Uppsala i augusti 2017

Franck Tétard

1. Kursupplägg

Innehåll och utförande

Kursen skall fördjupa de kunskaper i informationssystem (IS) som förvärvats under studietiden. Viktiga delar i kursen är skriftlig och muntlig framställning samt inblick i forsknings- och undersökningsmetodik och förståelse för forskningens problem.

Examensarbetet baseras på en forskningsrelevant frågeställning och/eller kunskapsbehov som formuleras av studenten i samverkan med handledare och/eller kursansvarig. Med utgångspunkt från detta kunskapsbehov planeras och genomförs en vetenskaplig undersökning (examensarbetet). Examensarbetet skall basera sig på medvetna och reflekterade val av forskningsansats samt metoder för datainsamling och dataanalys. I arbetet skall studenten integrera, fördjupa och utveckla sina kunskaper och färdigheter inom ett område som berörts i tidigare genomförda kurser.

Den studerande genomför examensarbetet i grupper om två (så kallade *skrivgrupper*). Studenten kan utföra examensarbetet i samarbete med näringsliv eller förvaltning. I detta fall får arbetet inte vara rutinartat utan skall innehålla moment av kunskapsutveckling (se kapitel 2).

Examensarbetet utförs under ledning av erfaren handledare och i nära anslutning till pågående forskningsprojekt eller aktuella IT-problem inom näringsliv och förvaltning. Uppsatsen skrivs på svenska eller engelska. Om det skrivna språket inte är modersmålet kan språkgranskning utkrävas.

Lärandemål

Följande lärandemål framgår ur kursens studieplan.

Vad gäller kunskap och förståelse förväntas studenten efter genomgången kurs kunna:

- Redogöra för vad som avses med ett vetenskapligt förhållningssätt i samband med kunskapsutveckling
- Redogöra för val av forskningsansats i relation till forskningsfrågor, kunskapsbidrag och kunskapsprodukter i samband med vetenskapliga undersökningar i allmänhet och specifikt för den egna uppsatsen
- Redogöra för val av vetenskapliga metoder för datainsamling och analys i samband med vetenskapliga undersökningar i allmänhet och specifikt för den egna uppsatsen

Vad gäller färdighet och förmåga förväntas studenten efter genomgången kurs kunna:

- Planera och genomföra ett vetenskapligt arbete inom informationssystem, vilket resulterar i en uppsats
- Presentera och opponera på annat arbete, och försvara det egna arbetet

Vad gäller värderingsförmåga och förhållningssätt förväntas studenten efter genomgången kurs kunna:

- Kritiskt förhålla sig till kunskap på ett självständigt sätt med avseende på litteratur och andra kunskapskällor
- Kritiskt granska andra vetenskapliga undersökningar och andra studenters uppsatsarbeten med utgångspunkt från generella vetenskapliga kriterier
- Baserat på egna och andras omdömen kritiskt reflektera över den egna uppsatsen och argumentera för egna problemformuleringar, ställningstaganden, resultat och slutsatser

Examination

Följande examinationsmoment ingår i kursen:

- Skriftlig uppsats
- Muntlig presentation och opposition på annan uppsats
- Försvar av den egna uppsatsen
- Deltagande vid 5 muntliga presentationer av andra studenters uppsatsarbeten
- Deltagande vid obligatoriska moment

Möjliga betyg på kursen är VG, G eller U.

Kursansvarig

Kursansvarig för examensarbete C, 15 hp är Franck Tétard, rum E332, tel 471 5167, franck.tetard@im.uu.se

Kurslitteratur och Referenslitteratur

Kurslitteratur består av följande litteratur:

- Oates, Briony J, Researching Information Systems and Computing, Sage Publ, 2009.

- Rienecker Lotte & Stray Jørgensen Peter, Att skriva en bra uppsats, Liber, 2014, ISBN 978-91-47-11151-0
- Institution för IM, Mall för teknisk utformning av uppsatser och rapporter. Version 2.0. Finns tillgänglig elektroniskt på studentportalen och även här: <http://tinyurl.com/orsvthx>
- Beroende på det utvalda ämnesområdet skall relevant litteratur användas.

Följande böcker och databaser kan användas som referenslitteratur:

- Lazar, Feng, Hochheiser, Research methods in human-computer interaction, Wiley, 2010
- Liber, Svenska skrivregler utgivna av svenska språknämnden. Svenska språknämnden och Liber AB. Elanders Gummessons, Falköping (2000).
- Tekniska rapporter kan hämtas ur databaser. Uppsala universitets egen databas kan hittas via <http://www.ub.uu.se/journal/index.cfm>
- Tidigare uppsatser: <http://www.diva-portal.org>

Schema

Ett fullständigt kursschemat anslås på studentportalen 5 veckor före kursstart. Schemat innehåller föreläsningstider och deadline som gäller för de olika kursmoment.

2. Val av ämne

Allmänt

Arbetet syftar till att man, i grupp om två personer, gör ett ämnesval samt planerar och genomför en vetenskaplig undersökning som redovisas i en rapport (examensarbetet).

Ämnesvalet baserar sig, i första hand på eget initiativ, där eget intresseområde och egen kunskap bildar utgångspunkten. Ämnesval och problemformulering är en del av arbetsuppgiften. Detta sker i samverkan med handledare och kursansvarig (och eventuellt uppdragsgivare).

Det är vanligt att studenten utför examensarbetet i samarbete med näringsliv eller förvaltning. I detta fall får arbetet inte vara rutinartat utan skall innehålla moment av kunskapsutveckling.

Uppsats till uppdragsgivare

Om du är i kontakt med en organisation (myndighet, företag,...) rekommenderar vi att du tar hänsyn till följande punkter som kan påverka hur uppsatsarbetet ska utföras. Ta gärna upp dessa punkter när du förhandlar om uppdraget med uppdragsgivaren.

- 1) omfång och omfattning av uppsatsen: du ska hinna utföra det praktiska uppdraget och skriva uppsatsen inom 10 veckor, dvs tiden som gäller för uppsatskursen.
- 2) sekretessfrågor: uppsatsen är offentlig och ska publiceras i uppsatsdatabasen DiVA när den är klar. Du ska alltså förhandla med uppdragsgivaren om följande sekretessfrågor: ska ett sekretessavtal undertecknas? vad täcker detta avtal? om ett avtal skall ingå, kolla att avtalet inte begränsar dina möjligheter att skriva och publicera uppsatsen.
- 3) om uppdragsgivaren vill ha en skild rapport: kom överens om vilken typ av rapport och budgetera tid för detta. Kom ihåg att denna rapport inte ersätter uppsatsen och inte påverkar kraven som ställs på uppsatsen.
- 4) erbjuder uppdragsgivaren handledning? när du förhandlar med uppdragsgivaren, fråga om det erbjuds handledning och vilken typ av handledning. Påminn gärna uppdragsgivaren att du kommer att ha en intern handledare på institutionen.
- 5) den vetenskapliga karaktären av uppdraget: uppdraget kan ha en praktisk inriktning, men kom ihåg att en uppsats handlar att bevisa din förmåga att utveckla kunskap på ett metodiskt sätt. Denna kunskapsutveckling får vara i åtanke när du förhandlar med uppdragsgivaren: uppdraget får inte vara av rutinartad natur.

Tidigare examensarbeten

Tidigare examensarbeten i IS utförda under läsåret 2010 och senare finns att tillgå i DiVA-databasen: <http://www.diva-portal.org/smash/search.jsf?rvn=5>

Nedan finns ett urval av tidigare uppsatsarbete:

Grön IT hos svenska kommuner: <http://tinyurl.com/ogghvmc>

Användbarhet och kvalitet - en utvärderande studie av en webbtjänst: <http://tinyurl.com/nwb7b7f>

Värdering av krav vid upphandling av IT-system inom offentlig sektor: <http://tinyurl.com/o3co82y>

En organisationscentrerad metod för att automatisera en affärsprocess: <http://tinyurl.com/ojo2umh>

Migrering av transaktionstunga legacy-system - En fallstudie hos Handelsbanken: <http://tinyurl.com/nn22d47>

Att inleda ett arbete med CRO inom webbutvecklingsföretag: <http://tinyurl.com/q36vnpo>

Ett anpassat ledningssystem för informationssäkerhet: - Hur gör en liten organisation med hög personalomsättning? <http://tinyurl.com/m59brgg>

Patient empowerment and user experience in eHealth services - A design-oriented study of eHealth services in Uppsala county council <http://tinyurl.com/n5cpfce>

Det binära guldet - En uppsats om big data och analytics <http://tinyurl.com/pxadkrb>

3. Undervisning ochHandledning

Undervisningen ges i form av föreläsningar och grupphandledning. Vissa moment i kursen är obligatoriska.

Undervisning

Några föreläsningar är planerade under kursen. Föreläsningar kommer att behandla: kursupplägg, uppsatsskrivande med fokus på språkbruk och skrivprocessen, intervjuteknik, kvalitetskriterier, uppsamling och förberedelser inför slutseminarier... Föreläsningsschemat finns på studentportalen; det framgår ur schemat om föreläsningar är obligatoriska eller inte.

Handledning

Handledning ges i grupp, s.k. grupphandledning. Varje skrivgrupp tilldelas en handledare före kursstart. Tilldelad handledare gäller endast under den termin då kursen genomförs. I de fall examensarbetet inte är avslutat under den kursperioden måste kursansvarig lärare kontaktas.

Handledning sker genom kontinuerlig och regelbunden grupphandledning. En handledningsgrupp består av flera skrivgrupper som har samma handledare. Handledningstillfällen är grupphandledning var varje uppsats behandlas ca 1 halvtimme/ uppsats. Uppsatser behandlas vid 5 obligatoriska handledningstillfällen under handledningsperioden, d.v.s. uppsatskursen (studenten anmäler giltigt förfall om han/hon inte kan närvara). Utöver dessa obligatoriska handledningstillfälle kan handledare anordna enligt behov ytterligare individuella eller grupphandledningstillfälle där övriga tema behandlas (t.ex. kvalitetskriterier, metodik, skrivhandledning).

Grupphandledning bidrar till kvalitén av handledningsprocessen i.o.m. att skrivgruppen kan dra nytta av andra skrivgruppers erfarenhet, dela med varandra om litteraturtips och diskutera kring gemensamma frågor om forskningsmetodik, teoridiskussion, ... Det finns inte någon mall för hur handledningstiden disponeras. Huvudtanken är att handledaren utgör en plan i början av handledningsprocessen ur vilken framgår hur skrivgruppens framsteg förväntas ske och hur handledning stöder gruppens skrivprocess. Både handledare och skrivgruppen har sitt ansvar i handledningsprocessen; handledarens och skrivgruppens roll diskuteras nedan (Hössjer och Fuchs, 2012).

Handledarens ansvar

Handledaren handleder om uppsatsens utformning och innehåll, ger råd, stöd och kritik. Handledarens ansvar är:

- Tillsammans med skrivgruppen ta fram en tidsplan för uppsatsarbetet och planera in handledningstillfällen
- Ge råd till skrivgruppen i val av ett acceptabelt och realistiskt ämne som är genomförbart när det gäller såväl storlek som omfång
- Ge återkoppling på uppsatsens syfte och frågeställning
- Ge råd till skrivgruppen kring val av teoretiskt fokus samt val av metod (med avseende på lämplighet och relevans)
- Ge råd och feedback före och under datainsamlings- och analysprocessen
- Ge feedback på strukturen i uppsatsen när det gäller såväl argumentation som layout samt försöka säkerställa att det finns en röd tråd genom uppsatsen
- Noggrant läsa igenom slutmanuset för uppsatsen och föreslå förändringar
- I diskussion med skrivgruppen, rekommendera (eller avråda) skrivgruppen att gå upp med uppsatsen, samt att bistå examinatoren vid betygsättning om så skulle behövas.

Observera: Ett examensarbete är ett självständigt arbete. Ansvaret för uppsatsen ligger hos skrivgruppen. Handledarens ansvar ligger i att stöda skrivgruppen med en fungerande handledningsprocess.

Skrivgruppens ansvar

Skrivgruppen förväntas:

- Hålla sig till den uppställda tidsplanen och informera handledaren om eventuella avvikelser
- Genomföra ett självständigt akademiskt arbete som skrivgruppen har det fulla ansvaret för (skrivarbete, teoretiskt och empiriskt arbete, innehåll och form) och säkerställa att uppsatsen inte innehåller plagierat material eller andra typer av brott mot upphovsrätten
- Komma förberedd till handledningstillfällena (att ha förberett frågor och tillhandahållit material till handledaren när så är aktuellt)
- Skicka in material och frågor till handledaren i rimlig tid så att handledaren har rimligt med tid att läsa igenom materialet och ge kommentarer
- Formulera en hållbar/forskningsbar forskningsfråga (d.v.s. en fråga som faktiskt går att besvara) och genomföra en ordentlig litteraturgenomgång (för såväl teori som metod)
- Bidra med kamratbearbetning av annan skrivgrupps arbete
- Tillhandahålla ett slutmanus till handledaren vid utsatt deadline
- Försvara uppsatsen och svara på frågor/kritik på slutseminariet (se 6. Slutseminarier)
- Förbereda en noggrann och genomtänkt opposition på ett annat arbete vid slutseminariet (se 6. Slutseminarier).

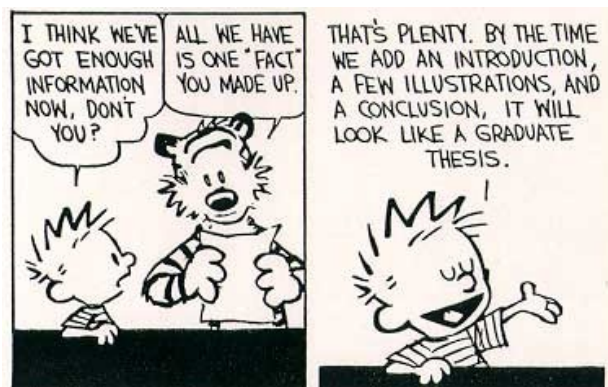
4. Disposition, språkbruk och formatering av uppsats

Disposition

Medan varje uppsats är unik, ska uppsatsens disposition följa några principer. En väl uppbyggd uppsats hjälper läsaren att förstå det som har gjorts i uppsatsarbetet och den logiska tråden i arbetet. Ur uppsatsen ska alltså framgå:

- (i) en inledning med uppsatsens syfte och frågeställning(ar),
- (ii) det teoretiska underlaget (begrepp och ramverk, tidigare forskning),
- (iii) den metoden som använts,
- (iv) det empiriska materialet som samlats in,
- (v) den analysen som utförts,
- (vi) en diskussion av resultaten och slutsatser.

Ett exempel på en disposition presenteras nedan - observera dock att dispositionen ska anpassas beroende på vald metod, omfång av empirin, eller andra aspekter.

Exempeldisposition - (anpassa rubriker nedan med din text)

Titel, undertitel

Namn på uppsatsförfattarna

Sammanfattning på svenska (ev abstract på engelska om uppsatsens språk är engelska)

Nyckelord (ämnesområden som berörs i uppsatsen)

Ev **förord** med speciella upplysningar och avtackande

Innehållsförteckning

Kapitel

Bilagaförteckning

Figurförteckning

Tabellförteckning

Inledning

Bakgrund

Problemformulering / Kunskapsbehov

Syfte och forskningsfrågor

Avgränsningar

Kunskapsintressenter

Disposition

Forskningsansats och Metod

Forskningsansats

Metodval

Forskningsprocess/Tillvägagångssätt

Teoridel

Kunskapsinventering / tidigare forskning

Perspektivanalys/Begreppsanalys

Ramverk

Empiridel

Presentation av empiri

Analys av empiri

Avslutande del

Diskussion och generalisering

Slutsatser och reflektion om arbetet nått målet

Källförteckning**Bilagor**

Språkbruk

Uppsatsens språk ska vara akademiskt. Akademiskt språk kännetecknas av precision, tydlighet, saklighet, koncentration och organisation. *Precision* innebär att man använder de exakta termer som berör uppsatsens ämnet (dock får lite variation uppstå t.ex. genom att använda synonymer). *Tydlighet*, i samband med precision, betyder att texten är lätt förståeligt. *Saklighet* innebär att texten är skriven på ett neutralt sätt och håller sig till det berörda ämnet. *Koncentration* visas med hjälp av kort och koncist text, då man undviker uttrycka flera gånger samma sak i flera meningar. *Organisation* innebär att textens olika delar är uppbyggda och kopplade till varandra i en logisk ordning, för att hjälpa läsaren att ta sig genom uppsatsen.

De ovannämnda särdrag hör ihop: det är svårt att skriva med koncentration om man inte har precision, textens organisation lider om man inte når koncentration osv...

Språkverkstaden

Uppsala Universitet erbjuder tjänsten "Språkverkstaden": Språkverkstaden hjälper studenter att arbeta med sina texter och förbättra dem. Språkverkstad erbjuder språkhandledning, men inte korrekturläsning. Studenter får gärna anmäla sig till tjänsten på eget initiativ eller i samråd med handledaren. Information om Språkverkstad finns i bilaga 1.

Under uppsatskursen kommer en språklärare som är verksam i "Språkverkstaden" att ge en föreläsning om uppsatsskrivandet. Tidpunkten meddelas i det detaljerade schemat i studentportalen. Det är rekommenderat till studenter att närvara denna föreläsning.

Observera att det inte är handledarens ansvar att rätta språket; dock kan handledare hänvisa studenten till Språkverkstaden och/eller värdefulla hjälpmedel.

Litteratur om uppsatsskrivande och språkbruk

Följande böcker om uppsatsskrivande och språkbruk rekommenderas, utöver kurslitteraturen:

- Liber. (2000). Svenska skrivregler utgivna av svenska språknämnden. Svenska språknämnden och Liber AB. Elanders Gummessons, Falköping.
- Greetham B. (2008). How to Write Better Essays, Palgrave MacMillan, Second edition

Formatering av uppsats

Uppsatsen ska formateras enligt mallen som gäller för C-uppsatser i informationssystem. Mallen finns på studentportalen och finns även här: <http://tinyurl.com/orsvthx>

Observera att källor ska hänvisas i texten och i källförteckningen enligt APA-stilen. APA står för American Psychological Association och är ett av de mest använt källhänvisningssystemen. En kortfattad manual för APA-stilen hittar du i uppsatsmallen, en fullständig manual hittar du här: <http://www.apastyle.org>

Källhanteringsprogram som EndNote, Zotero, m.m. formaterar källor enligt APA-stilen automatiskt. Genom att lära dig att använda dessa program, kommer du att spara mycket tid och försäkra dig att källorna är angivna i rätt format.

Formatering av uppsats sker främst i slutskede av uppsatsskrivande, innan du lämnar in din sista version till slutseminariet (eller vid slutinlämning inför betygssättning). Reservera tid eftersom denna process kan ta flera timmar. I bilaga 2 hittar du en checklista inför inlämning.

5. Slutseminarium

Slutseminariums syfte är att presentera och diskutera resultaten av uppsatsen. Fokuset ska ligga på konstruktiv dialog och feedback, och via detta på hur man kan förbättra uppsatsen.

Inlämning inför slutseminarium

När uppsatsen är klar för presentation, d.v.s. fått klartecken från handledaren, lämnas den in till Studentportalen.

Uppsatsen skickas i pdf-format till filarean "*Inlämning av uppsats - slutseminarium*" i Studentportalen senast vid det datumet angivet i schemat. Bilagor till uppsatsen ska sammanfogas med själva uppsatsen.

Uppsatserna avhandlas på presentations- och oppositionsseminarium. Slutseminarier ordnas i regeln en vecka efter inlämning. Schemat för slutseminarierna anslås i Studentportalen (se datum i schemat). Av schemat framgår tid, lokal och vilken uppsats studenten ska opponera på. I Studentportalen läggs också uppsatserna ut; där hämtar du den uppsats du ska opponera på. Studenter förväntas vara närvarande på opposition av deras egen uppsats, opposition på en annan grupps uppsats, och fem andra uppsatsseminarier (se bilaga 4 för en övergripande beskrivning av processen för inlämning och betygssättning).

Slutseminarium

Ett slutseminarium omfattar presentation och opposition av en annan studentuppsats. Minst 45 minuter reserveras per seminarium (max 60 minuter):

- presentationen förväntas ta 15 minuter,
- efterföljande opposition 20 minuter,
- avslutningsvis ges möjlighet för åhörarna att ställa frågor och för opponenthandledare att presentera sitt omdöme av uppsatsen.

Presentation

Presentationen innebär ca 15 min muntlig framställning. Under presentationen förväntas oppositionsgruppen ta upp de väsentliga delar av den uppsats de opponerar, dock ska största delen av presentationen ägnas till presentationen av resultaten av arbetet. Följande anvisningar och tips kan användas inför planeringen av presentationen:

- Studenter planerar presentationsunderlaget med den tillgängliga AV-utrustningen i åtanke (projektor, dator,...),

- Ett rimligt antal bilder för presentationsunderlaget är max. 15 bilder,
- Innehåll: bakgrund/problembeskrivning, motiv och frågeställning, metod, teoriunderlag, empiriunderlag, analys/resultat och diskussion/slutsatser,
- Presentationen är en viktig kommunikationsövning: presentationsunderlaget ska förmedla klart och tydligt vad som har gjorts och hur. Den muntliga framställningen handlar snarare om att förmedla, motivera, förklara det som har gjorts i uppsatsen än att läsa av presentationsbilder; presentationsbilder är alltså ett stöd till den muntliga framställningen.

Opposition

Opposition sker muntligt och skriftligt och beräknas ta ca 20 min.

Bakgrund

Opposition av ett akademiskt arbete (en avhandling, en forskningsrapport ...) är en mycket viktig aktivitet i den akademiska världen, där inbördes utvärdering (oppositionen) spelar en central roll i kvalitetsarbetet. Som sådan, är oppositionen en aktivitet som kräver flera viktiga akademiska färdigheter: (i) kritiskt tänkande, (ii) argumentation, (iii) utvärdering och (iv) presentationsteknik.

Oppositionen syftar till att uppnå flera mål:

- Förbättra kvaliteten på det arbete som granskas
- Att undersöka ett verk kritiskt för att bedöma hur väl det uppfyller akademiska krav (se Bilaga 3 - kvalitetskriterier)

Oppositionen kan vara en lärandeaktivitet eller en examinationsaktivitet som kan genomföras på olika sätt (t.ex. seminarium, offentligt försvar ...). Det kan finnas flera opponenter (om så är fallet, bör opponenterna planera oppositionen tillsammans). Det finns inget fördefinierat format för hur en opposition bör genomföras (ibland ombuds respondenten att presentera sitt eget arbete, ibland inte; längden för oppositionen kan variera ...), men riktlinjerna nedan är en vägledning som kan hjälpa till att strukturera och planera en opposition av en kandidat- eller magisteruppsats i informationssystem.

Sammanfattningsvis så är syftet med oppositionen att:

- 1) belysa uppsatsens goda och mindre goda sidor
- 2) relatera uppsatsens analys till verkligheten (dvs. det undersökta fenomenet, empirin)
- 3) göra en vetenskaplig bedömning av uppsatsen (dvs. hur uppsatsen uppfyller kvalitetskriterierna angivna i bilaga 3)

Granskning (review) av avhandlingen - Från generell nivå till detaljerad nivå

Oppositionen börjar vanligtvis med en genomgång av avhandlingen på ett allmänt plan, innan man går ner på detaljnivå. Opponenten börjar vanligtvis med en kort sammanfattning av det arbete som granskas. Därefter följer att opponenter presenterar och granskar de relevanta delarna av arbetet (koncept, forskningsfrågor, teorier, metod, resultat ...). Om det behövs bör opponenter be om förtydligande ifall vissa begrepp kan missförstås – detta innebär att en opponering som grundas på en kronologisk genomgång (dvs. från första till sista sidan) inte rekommenderas. Följande frågor/tema kan användas vid dispositionen av en opposition; uppsatsens kvalitetskriterier kan också användas som utgångspunkt till opposition (se bilaga 3)

Opponenten skall försöka förstå och värdera hur forskningsproblemet har undersökts ur ett generellt plan:

- Är forskningsproblemet intressant och välmotiverat? Är valet av forskningsansats rimlig och motiverad?
- Besvaras frågeställningen?
- Hur väl har författarna lyckas med val och tillämpning av metod?
- Finns det tydliga relationer mellan forskningsfrågor, forskningsproblemet, metoden, den teoretiska förankringen, datainsamling och analys, och resultat? Sammantaget, skapas en sammanhängande helhet?
- Är arbete välstrukturerat, välskrivet och lätt att förstå? Finns det en röd tråd i texten, som är lätt att följa genom hela arbetet?

När generella frågor har behandlats, kan opponenter sätta fokus på detaljer. Detaljer är viktiga när de skapar värde för att förstå och bedöma den övergripande kvaliteten på arbetet. Opponenten bör endast påpeka viktiga detaljer. Till exempel: vissa (om inte alla) arbeten inkluderar stavfel, men det är onödigt att ägna för mycket uppmärksamhet på dessa, såvida inte läsbarheten blir lidande till följd av dålig stavning. Detsamma kan sägas om layout och felciteringar, sakfel ... Med andra ord, du ska undvika att spendera tid på detaljer som inte är viktiga; fokusera på de få detaljer som är viktiga (till exempel, eventuella fel i analysen som påverkar resultatens riktighet).

Disposition av opposition av uppsatsen

Nedan visas ett exempel på hur opposition av en uppsats kan disponeras. Denna disposition kan till fördel kombineras med ovannämnda frågor och principer.

- 1) inled med att diskutera huruvida författaren uppnått sitt syfte,
- 2) fortsatt med hur uppsatsen anknyter till tidigare forskning; hur skribenterna förmår skapa forskningslucka för det egna arbetet (dvs. hur motiveras arbetets syfte i relation till befintlig forskning inom ämnesområdet),

- 3) därefter diskuteras uppsatsens teoretiska ramverk; samspel mellan olika teorier och nyckelbegrepp,
- 4) samt metodfrågan; hur motiveras valet av metod och görs rimligt i förhållande till uppsatsens frågeställning/frågeställningar? Hur synliggörs genomförande och hur motiveras olika överväganden? Hur operationaliseras/omvandlas uppsatsens frågeställningar till olika undersökningsteman (iakttagelsepunkter)?
- 5) diskutera därefter resultatpresentationen samt analysen, dess koppling till den teoretiska ansatsen, till uppsatsens slutsatser. Ta först upp negativ kritik - begränsa er till tre, fyra huvudpunkter - och avsluta med positiv kritik;
- 6) kritik av "formalia": noter, källor, utskriften, uppsatsens utseende, (denna del ska inte vara oppositionens fokus - kan utelämnas om tiden inte räcker till, grova fel ang. formalia ska dock påpekas),
- 7) avslutande omdöme, bör utformas som ett "trevligt" slutord; här finns också tillfälle till en något mer "personlig" kommentar.

Presentation av kritik - Att använda rätt ton och visa respekt

Oppositionen är ett tillfälle där ens arbete utvärderas, ofta i närvaro av en större publik. Detta innebär ibland en stor press, på både opponenter och respondenter, som kan relateras till mer än bara det arbete som granskas. Det kan vara åsikter, övertygelser och färdigheter hos respondenter som utreds vilket kan leda till mycket personliga frågor, det är därför viktigt att komma ihåg:

- att visa respekt för det arbete som gjorts, även om den framförda kritiken är mycket relevant, väl motiverad och skarp.
- att presentera konstruktiv feedback, kom ihåg att ett av målen är att förbättra kvaliteten på arbetet. Belys de positiva delarna av arbetet.
- att lyfta fram och diskutera de svaga punkterna i ett akademiskt arbete; att använda rätt ton och förhållningssätt hjälper dig förmedla ditt budskap mer effektivt. Förklara dina argument och motivera varför du tycker att vissa delar av avhandlingen är svaga.

Genomförande - att argumentera och ställa konkreta frågor!

En god akademisk debatt bygger på välgrundade idéer och faktabaserad argumentation. Som opponenter är din roll att presentera kritik som du anser är nödvändig, men att presentera kritik kräver att du är beredd att backa upp denna kritik och att engagera dig i en debatt utifrån de punkter som du tagit upp:

- Var beredd att argumentera för den kritik och positiva kommentarer du ger; detta innebär att du måste göra en del bakgrundsarbete när du förbereder oppositionen (d.v.s. kontrollera fakta och läsa på om ämnet).
- Oppositionen blir intressant när den skapar debatt. Som opponent, är din roll också att bidra till debatt genom att ställa frågor som kan hjälpa dig att bättre förstå och utvärdera hur arbetet har bedrivits. Därför bör kritik formuleras som konkreta frågor som kan besvaras av respondenten.

Leverabler

Oppositionen genomförs muntligt på seminariet och redovisas med en granskningsrapport (se mall "Granskningsrapport" på studentportalen). Granskningsrapporten skall kommentera de enskilda delarna i examensarbetet (från sammanfattning till slutsatser) samt summera examensarbetets styrka och ge förslag till förbättringar (eller fortsatt arbete). Opponenterna lämnar in sin granskningsrapport till studentportalen (se schemat för exakt datum).

Efter slutseminariet...

Efter slutseminariet kan uppsatsen behöva kompletteras eller modifieras utifrån de synpunkter, muntliga och skriftliga, som framkom vid oppositionen. Förslagen på modifieringar bestäms i samråd med handledaren.

Opponenthandledaren meddelar skrivgruppen om eventuella korrigeringar per e-post. Opponenthandledaren formulerar åtgärdsförslagen på blanketten "*Opponenthandledarens förslag till ändringar/tillägg*".

Den slutliga versionen av uppsatsen ska lämnas in för betygssättning senast vid det angivna datumet i schemat. Skrivgruppen ska också lämna in blanketten "*Opponenthandledarens förslag till ändringar/tillägg*" ifylld med anmärkningar om de åtgärder som har utförts.

6. Slutinlämning och Betygssättning

Efter slutseminariet får skrivgruppen åtgärda eventuella brister i uppsatsen inför slutinlämning (se bilaga 4 för en övergripande beskrivning av processen för inlämning och betygssättning).

Slutinlämning

Uppsatsen skickas i pdf-format till filarean *Inlämning av uppsats - slutinlämning* i Studentportalen (se schemat). Tänk på att sammanfoga alla eventuella bilagor och dylikt med själva uppsatsen.

Plagiatkontroll sker automatiskt med Urkund i samband med slutinlämning av uppsatsen (inför betygssättning) till studentportalen.

Uppsatser som lämnas in (efter godkänd komplettering) betygsätts därefter. För studenter som inte lämnat in sin uppsats vid första inlämning eller inte lämnar in sin kompletterad uppsats, ordnas slutseminarier och/eller betygssättning, vid ett senare tillfälle (kursansvarig meddelar). Kontakta gärna kursansvarig lärare om du inte har lämnat in din uppsats vid det första eller andra inlämningstillfället.

Betygssättning, inlämning till DiVA och inrapportering av betyg

Betygssättning

Betygssättning sker utifrån fastställda kvalitetskriterier (se bilaga 3). Betyget fastställs av opponenthandledaren, i samråd med handledaren och kursansvarig.

Innan betygssättning, kursens handledare och kursansvarig samlas upp på en så kallad "betygskommitté". Betygskommitténs uppgift är att kalibrera tillämpningen av kvalitetskriterier och att möjliggöra en enhetlig betygssättning, samt att diskutera "gränsfall" (se nedan).

Uppsatser som faller mellan betyg U och G, eller G och VG (s.k. "gränsfall") behandlas och avgörs av betygskommittén. Betygssättningsprocessen följer kollegialt akademiskt praxis.

Betygskriterier

Följande betygskriterier tillämpas vid betygssättning av uppsats:

Betygssättning: Godkänd

Uppsatsen är genomförd och innefattar en teoretisk och en praktisk del. Forskningsproblemet är relevant. Uppsatsen bygger på befintlig litteratur inom ämnet. Metodvalet är lämpligt med tanke på uppsatsens syfte; det framgår ur uppsatsen att det praktiska arbetet är genomfört enligt den valda metoden. Insamling och analys av data rapporterats ordentligt, en diskussion om uppsatsens resultat finns. Uppsatsens (praktiska och teoretiska) bidrag är tydligt identifierade.

Betygssättning: Väl Godkänd

Uppsatsen är genomförd på ett högklassigt sätt både från den teoretiska och den praktiska synvinkeln. Forskningsproblemet är relevant och förankrat i en väl utförd litteraturgenomgång. Författarna visar att de behärskar problemet, begreppen och teorierna inom ämnet. Metodvalet är motiverat; det praktiska genomförandet av arbetet är dokumenterat på ett ordentligt sätt. Författarna har kritiskt granskat det praktiska utförandet utgående lämpliga kvalitetskriterier. Insamling och analys av data rapporterats ordentligt. Argumentation kring analys av uppsatsens resultat visar författarens förmåga att sammankoppla de praktiska och teoretiska inslag. Uppsatsens (praktiska och teoretiska) bidrag är tydligt identifierade

Inlämning till DiVA och rapportering av betyg

När uppsatsen slutgiltigt godkänts, dvs efter att komplettering utförts och att opponenthandledaren godkänt kompletteringen, skickas den i digital form till DiVA, bibliotekets publiceringsdatabas av uppsatsförfattarna: <https://uu.diva-portal.org/dream/info.jsf>

Opponenthandledaren meddelar skrivgruppen per epost att uppsatsen ska lämnas in till DiVA.

Skrivgruppen lämnar in uppsatsen till DiVA och skickar bekräftelse till den kursansvariga lärare att uppsatsen är inlämnad, varefter kursansvarig ansvarar för att betyget rapporteras till studerandeexpeditionen.

7. Källor

Hössjer A. och Fuchs C. 2012. Självständiga arbeten i Medie och Kommunikationsvetenskap (C-uppsats). Institutionen för Informatik och Media

Norberg Brorson B., Ekberg K. 2012. Uppsatshandledning och skrivutveckling i högre utbildning. Liber.

Bilagor

Bilaga 1 - Språkverkstaden

Bilaga 2 - Checklista före slutinlämning

Bilaga 3 - Kvalitetskriterier för examensarbeten

Bilaga 4 - Processen för inlämning och betygssättning

Bilaga 1 - Språkverkstaden

UPPSALA
UNIVERSITET

Språkverkstaden

Lyssna | English | Logga in **Sök**

Start | Boka en tid | Skrivtips | Till lärare

Start

- Handledning i skriftlig framställning
- Handledning i muntlig framställning
- Litteratur om skrivande
- Litteratur om muntlig framställning
- Läs- och skrivsvårigheter
- Kurser i svenska
- Kurser i engelska
- Forskning och pedagogisk utveckling
- Länkar

Språkverkstaden

Språkverkstaden erbjuder alla studenter på grund- och avancerad nivå vid universitetet vägledning i skriftlig och muntlig framställning. Här arbetar flera handledare som ger tips och råd. Vi handleder i både svenska och engelska.

[Boka en tid och se drop-in-tider](#)

Om Språkverkstaden

Språkverkstaden är gratis och tillgänglig för alla studenter på grund- och avancerad nivå. Vi erbjuder individuell handledning i skriftlig och muntlig framställning i svenska och engelska. Samtliga av oss handledare har stor och bred erfarenhet av att vägleda i vetenskapligt skrivande och talande inom olika ämnesområden. Vi undervisar vid universitetet och är specialiserade inom skilda områden, t.ex. svenska som andraspråk, läs- och skrivsvårigheter samt studieteknik.

Vi erbjuder även stöd åt institutioner, fakulteter och andra enheter när det gäller utvecklandet av studenters kommunikationsträning – till exempel samarbetar vi med farmaceuterna och bidrar då med föreläsningar och annat skrivstöd.

Aktiviteter varje år:

- Ca 700 handledningstillfällen per år (en verksamhet som ständigt växer)
- Samarbete med olika fakulteter och utbildningar
- Utflyttade språkverkstäder vid BMC-, Ekonomikum- och Ångströmbiblioteken, samt på Blåsenhus
- Föreläsningar om akademiskt skrivande för både studenter och lärare

Vi som arbetar på Språkverkstaden

Sonja Entzenberg, svenska
Linnéa Anglemark, engelska
sprakverkstaden@kvk.uu.se

Lillemor Aronsson, Kristina Asker,
Jennifer Ast, Saga Bendegard, Marco
Bianchi (tjl.), Anna Borgström, Annika
Franzon, Ingrid Lennartson-Hokkanen,
Johanna McElwee (tjl.), Kristina
Ohlsson, Anneli Östlund

Hitta till Språkverkstaden

Språkverkstaden finns i rum 16-0015 i Engelska parken. Humanistiskt centrum, Thunbergsvägen 3, närmaste entré är 3L eller 3N. Vi har öppet under terminstid.

- [Hitta till Engelska parken](#)
- [Karta över Engelska parken](#)

Vår utflyttade språkverkstader finns vid BMC-, Ekonomikum- och Ångströmbiblioteken samt på Blåsenhus.

- [Karta över universitetsbiblioteken](#)

Språkverkstad - lokaler och tidsbokning

Engelska parken.

Humanistiskt centrum

Thunbergsvägen 3 L

Webb: <http://www.sprakverkstaden.uu.se/>

Rådgivning i svenska och engelska

Boka tid:

sprakverkstaden@kvk.uu.se

Bilaga 2 - Checklista före slutinlämning

Pust! Nu är Den färdig – men ändå inte.

Kolla ännu (åtminstone) följande:

Innehåll:

- Motsvarar rubriken innehållet?
- Har du definierat (klart) de vetenskapliga koncept som du använt?
- Är textens stil enhetlig?
- Har du besvarat din(a) forskningsfråga/or?
- Presenteras uppsatsens syfte och perspektiv på ett klart och intresseväckande sätt i inledningen?
- Hittar läsaren lätt den huvudsakliga idén i varje kapitel och stycke?
- Har du gjort rätta slutsatser och motiverat tillräckligt?
- Framgår det ur texten hur betydande dina resultat är och hur de kan generaliseras?
- Kan uppsatsen läsas och förstås också av en läsare som inte är bekant med ämnesområdet?
- Är de viktigaste poängen klara för läsaren?

Struktur:

- Är strukturen logisk och fungerande (med tanke på ämnet)?
- Är språkbruket gott och läsbart?
- Har texten delats in i stycken och kapitel på ett meningsfullt sätt?
- Är början och slutet tillräckligt skarpa?
- Är källhänvisningarna i texten och källförteckningen grundliga, omsorgsfull och konsekventa?
- Är figurerna och tabellerna på rätta ställen, med rätt bildtext? Borde en del av dessa vara bilagor – eller tvärtom?
- Vilka bilagor är relevanta? Är layouten på bilagorna ok?
- Kontrollera att titelbladet är ok och att sidnumreringen i innehållsförteckningen har uppdaterats.

Petimäter:

- Språkbruk och tryckfel: använd stavningskontroll
- Varje kapitel börjar på en ny sida?
- Typsnittet och fontstorlekar konsekventa genom hela uppsatsen?
- Sidflödet: finns det rubriker vid slutet av sidan utan text? Ensamma rader?
- Sidflödet: är alla bilder och tabeller på plats?
- Finns alla referenser både i texten och i källförteckningen?
- Är källförteckningen i alfabetisk ordning?

Bilaga 3 - Kvalitetskriterier för examensarbeten

Uppsala Universitet
Institution för informatik och media

2014-03-25

Kvalitetskriterier för bedömning av C-uppsats
(Kandidatprogram i systemvetenskap)

Följande kvalitetskriterier tas i beaktandet vid bedömning av uppsats:

- Relevans och teoribas,
- Metod,
- Empiribas,
- Resultat och argumentation, och
- Utformning

Dessa presenteras mer utförligt nedan:

1. Relevans och teoribas: Uppsatsen ska ha ett tydligt syfte. Uppsatsen undersöker en välformulerad, välavgränsad och välmotiverad frågeställning i relation till syftet, och som bygger helst på ett konkret och praktiskt problem. Lämpliga begrepp och relevanta teorier identifieras och beskrivs utförligt, samt används som underlag till undersökningen.

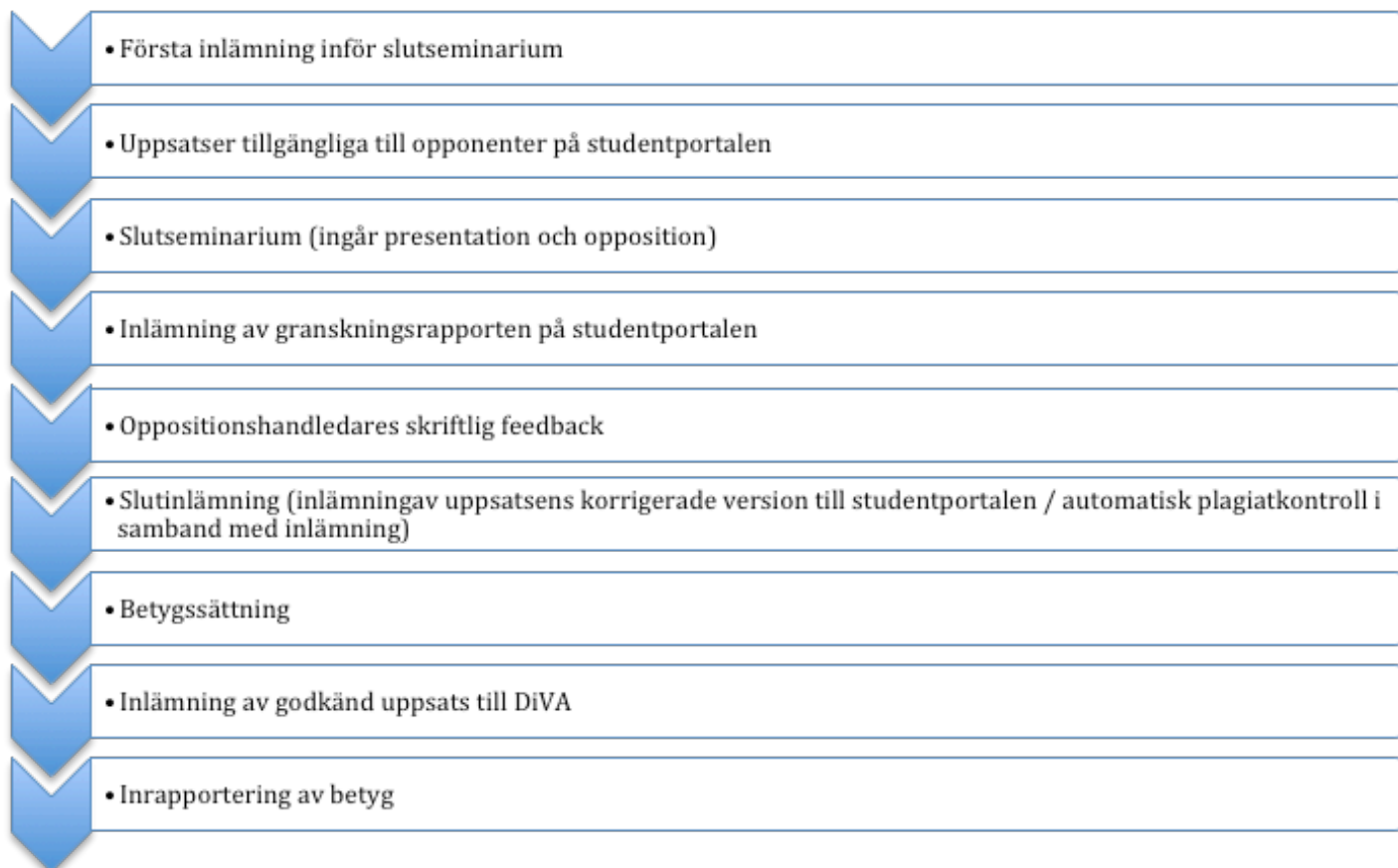
2. Metod: Ur uppsatsen ska det framgå forskningsdesignen som har använts. Med forskningsdesign menas en redogörelse av i) arbetets övergripande forskningsstrategi, ii) det som praktiskt har gjorts (vad?), och iii) på vilket sätt det har gjorts (hur?). Här utvärderas hur väl metoden är dokumenterad, hur den har tillämpats, samt hur arbetet förhåller sig till den valda metodens kvalitetskriterier (angivna i Oates, 2006). Motiveringen för val av metod utvärderas också.

3. Empiribas: Uppsatsen ska innehålla en empiribas, som ska fungera som förutsättning till uppsatsens kunskapsutveckling. Empirin ska beskrivas med tillräcklig tydlighet, så att läsaren kan följa hur och på vilken grund författarna drar sina slutsatser (se spårbarhet nedan). Empirin ska redovisas selektivt och på ett komplett och tydligt sätt, med hänsyn till hur den valda empirin understöder uppsatsens slutsatser.

4. Resultat och argumentation: Utifrån teoribasen och empiribasen formuleras svar (resultat, forskningsbidrag) till uppsatsens frågeställning. Svaren som presenteras som ett resultat av uppsatsarbetet bör ha hög giltighet. För att bedöma giltigheten av svaren ska spårbarhet och riktighet av argumentationen kunna utvärderas. Spårbarhet innebär att det går att spåra argumentation av uppsatsens resultat genomgående i uppsatsen (dvs. resultaten är grundade i det empiriska och teoretiska materialet som samlats). Riktighet betyder att resultaten som presenteras är värda att tro på. Resultaten presenteras både detaljerat (i Resultat och/eller Diskussionskapitlen) och sammanfattande (i det avslutande kapitlet).

5. Utformning: En bra uppsats uppfyller sin funktion när den förmedlar tydligt det som har gjorts, hur det har gjorts och de resultaten som uppnåtts. Med tanke på detta är kommunikerbarhet ett viktigt krav. Precision, tydlighet, saklighet, koncentration och organisation står i fokus när kommunikerbarhet utvärderas. Precision innebär att man använder de exakta termer som berör uppsatsens ämne (dock med variation t.ex. genom att använda synonymer). Tydlighet, i samband med precision, betyder att texten är lätt förståelig. Saklighet innebär att texten är skriven på ett neutralt sätt och håller sig till det berörda ämnet. Koncentration visas med hjälp av en kort och koncist text, då man undviker att upprepa samma sak i flera meningar. Organisation innebär att textens olika delar är uppbyggda och kopplade till varandra i en logisk ordning, för att hjälpa läsaren att ta till sig uppsatsens innehåll.

Bilaga 4 - Processen för inlämning och betygssättning

Processen från första inlämning till inrapportering av betyg tar ungefär en månad.